

## F. t. l. vedr. frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien m.v.

lighed for tvangsanvendelse uden for de psykiatriske afdelinger. Der henvises herom til afsnit 7.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget og bemærkningerne til § 3, stk. 4-6, i lovforslagets § 1, nr. 2.

Desuden er det i bemærkningerne til bemyndigelsesbestemmelsen i § 20, stk. 2, 2. pkt., i lovforslagets § 1, nr. 7, præciseret, at sundhedsministeren agter at udnytte denne bemyndigelse til at fastsætte regler om, at indberetninger af tvang til Sundhedsstyrelsen gennem embedslægeinstitutionen skal indeholde patientens navn og cpr.nr. med henblik på at forbedre den statistiske værdi af indberetningerne. Der henvises herom til afsnit 9.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget og bemærkningerne til § 20, stk. 2, i lovforslagets § 1, nr. 7.

Endelig er der i § 39 i lovforslagets § 1, nr. 14, optaget en bestemmelse, hvorefter patientklagenævnet hvert år skal offentliggøre en beretning om sin virksomhed. Der henvises herom til bemærkningerne til § 39 i lovforslagets § 1, nr. 14.

Herudover er der foretaget enkelte ændringer af teknisk karakter. Det drejer sig bl.a. om § 37 i lovforslagets § 1, nr. 14, hvorefter pligten til at indbringe patientklagenævnets afgørelser om tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse og tilbageførsel for domstolene påhviler nævnet selv og ikke sygehusmyndigheden. Med denne ændring bringes den foreslåede klageordning på linie med det forslag, som et flertal i det udvalg, der forberedte den nugældende psykiatrilov, anbefalede.

Endvidere foreslås indsat bemyndigelsesbestemmelser i psykiatriloven, retsplejeloven og straffeloven, der har til formål at skabe udtrykkelig lovhjemmel for adgangen til administrativt at fastsætte regler bl.a. om meddelelse af tilladelse til udgang til personer, der på grundlag af en strafferetlig afgørelse opholder sig på en psykiatrisk afdeling, i institution for personer med vidtgående psykiske handicap eller på sikret afdeling. Der henvises i den forbindelse til afsnit 12 i de almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til psykiatrilovens § 41 a i lovforslagets § 1, nr. 16, retsplejelovens § 765, stk. 5, og § 811, stk. 2, i lovforslagets § 2, nr. 4-5, og straffelovens § 73 a i lovforslagets § 3, nr. 1.

For så vidt angår spørgsmålet om behandling med el-stimulation, finder Justitsministeriet ligesom Retsudvalget, at der ikke er behov for en særskilt regulering af denne behandlingsform. Det skyldes bl.a., at el-stimulation ifølge oplysninger fra Sundhedsministeriet ikke anvendes som tvangsbehandling, medmindre der foreligger en aktuell eller potentiel livstruende tilstand.

Med hensyn til Det Etske Råds forslag om en form for anerkendelse af forhåndserklæringer om

psykiatrisk behandling finder Justitsministeriet heller ikke behov for særlige lovregler herom. Som anført i Retsudvalgets beretning følger det af reglerne for lægers journalføring, at patientens ønsker til behandlingen noteres i journalen. Patientens tilkendegivelser kan fremsættes ved indlæggelsen, under indlæggelsen og i forbindelse med udskrivningen, og ønskerne kan fremsættes såvel mundtligt som skriftligt. Det er udtryk for god lægeskik at inddrage patientens tilkendegivelser som vejledende for overlægen i dennes overvejelser om tilrettelæggelsen af behandlingen – også i tilfælde, hvor behandling uden patientens samtykke kommer på tale.

Om spørgsmålet vedrørende medicinfri behandling kan det oplyses, at der i overensstemmelse med opfordringen i udvalgsberetningen vil blive iværksat en undersøgelse af muligheden for at etablere forsøg med medicinfri afdelinger. Folketingets Retsudvalg vil blive underrettet om resultatet af denne undersøgelse.

Justitsministeriet har overvejet, om der bør ind sættes en ny revisionsbestemmelse i psykiatriloven. Bestemmelser i en lov om, at forslag til revision af den pågældende lov skal fremsættes i et nærmere fastsat folketingsår, er efter Justitsministeriets opfattelse i almindelighed uheldige ud fra et lovteknisk synspunkt, fordi de indsættes på et tidspunkt, hvor revisionsbehovet ikke kan overskues. Ud fra et retligt synspunkt er sådanne revisionsbestemmelser endvidere overflødige, idet Folketinget altid har mulighed for at tage spørgsmålet op uafhængigt af eventuelle revisionsklausuler. Det er på den baggrund Justitsministeriets principielle opfattelse, at revisionsbestemmelser så vidt muligt bør undgås.

Justitsministeriet er imidlertid opmærksom på, at der er behov for en stadig opfølgning af psykiatriloven bl.a. med henblik på at sikre, at der med passende mellemrum kan tages stilling til, om loven bør revideres. Justitsministeriet er derfor, hvis lovforslaget vedtages, indstillet på – i overensstemmelse med opfordringen i Retsudvalgets beretning – at sørge for, at der ved et uafhængigt forskningsinstitut iværksættes en undersøgelse af lovens virkninger, der også inddrager bruger- og pårørende erfaringer. Justitsministeriet vil i den forbindelse sikre, at undersøgelsen iværksættes på et sådant tidspunkt, at Justitsministeriet i folketingsåret 2005-06 kan redegøre for undersøgelsens resultat over for Folketinget og tilkendegive, om der er grundlag for at gennemføre en fornyet revision af loven.«

d. Det lovforslag, der nu fremsættes, svarer i det væsentlige til det lovforslag (nr. L 75), der blev fremsat den 14. november 1997, jf. pkt. c ovenfor. I det foreliggende lovforslag er dog foretaget en mindre